

Verksamhetsberättelse 2013

Hemsidan

På hemsidan redovisas alla åtgärder och evenemang som äger rum i naturreservaten. Nyheter och information läggs ut för att inspirera människor till att ge sig ut i naturen.

Huvudhändelse per reservat

Abborrträsk

Ängarna har slåtrats och bryn har röjts. Ängen vid kolonilotterna slåtrades ej enligt önskemål från Boo Miljö och Naturvänner.

Långsjön

Flera platser längs Lugna promenaden har fått förbättrad dränering. Två nya soffor har satts upp vid den nordöstra delen av slingan. Området i sydöst har gallrats och äldre, värdefulla, träd har friställts.

Älta mosse - Strålsjön

Flera vindfällan har åtgärdats under året. Skogen intill Vitmossvägen gallrades.

Skogsö

Stigen mellan begravningsplatserna röjdes för sikt och tillgänglighet. Vid Skogsömonumentet anlades en trappa enligt naturreservatets skötselplan. Tidigare fanns här endast ett rep fastsatt i ett träd. I och med trappan har området tillgängliggjorts för många fler. Längs trappan finns två bänkar där det ges möjlighet att vila och njuta av utsikten.

Tattby

Väster om slalombacken stod ett antal gamla ledningsstolpar. Dessa har monterats ner och körts till destruktion. Vägen och parkeringen vid Dammsjön sladdades under våren och gropar fylldes igen.

Gärdesudden

Under 2011 röjdes aspely bort från tallskogen i den sydvända sluttningen ner mot Lövbergaviken. Flera insekter som håller till i området är beroende av solbelysta gamla tallar. För att inte aspen ska få fäste igen röjdes området åter igen under 2013.

Tollare

Söder om Tollare träsk färdigställdes en stig. I samband med arbetet friställdes ett flertal ekar. Då mindre hackspett har setts i området under året genomfördes åtgärden varsamt.

Stigen mellan Frankenburgs väg och Korsuddsvägen fick ny beläggning. Området var tidigare hårt eroderat och mycket material hamnade i diket och sedan i brunnen längre ner på gatan. Den nya stigen leder vattnet till diket utan erosion.

Baggenstäket

Inledande remisskede är klart. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslöt i maj 2011 om återremiss. Ärendet inväntar utredningar och beslut inom framtagande av detaljplan område W för samordning. Inget har hänt i ärendet under 2013.

Rensättra

I juli i år uppdrogs åt konsult att ta fram inventeringsunderlag för en remissutgåva inför inrättande av naturreservat Rensättra. Naturreservatsnämnden kommer 2014 att föreslå fatta beslut att förslag till förordnande av naturreservat Rensättra skickas på samråd till föreslagna samrådsinstanser.

Skarpnäs

På nämndsammanträdet 2013-09-11 informerades naturreservatsnämnden om kommunstyrelsens arbetsutskotts begärda komplettering av tidplanen för de nya reservaten. Kompletteringen innebär att tidplanen ska kompletteras med Skarpnäs och förslag om att beslutsprocessen ska återtas kommer att beredas till kommunstyrelsens arbetsutskott. Nämnden uppdrog också till park- och naturenheten att uppdatera densamma om Skarpnäs naturreservat vid kommande sammanträde 2013-10-23 och samtidigt komplettera tidplanen med Skarpnäs naturreservat. Någon komplettering av tidsplanen har dock inte skett under 2013 i avvaktan på politiska ställningstaganden vad gäller reservatsföreskrifter i förhållande till allemansrätten.

Den 23 oktober genomfördes en guidad utflykt med buss i framtida Skarpnäs naturreservat. Under turen gjordes ett antal stopp vid Glasbrukssjön, Kummelbergets industriområde, den gamla fotogen- och oljedepån invid Telegrafberget samt Telegrafberget. Syftet med utflykten var att visa och informera nämndledamöterna om områdets rika natur- och kulturvärden samt dess stora betydelse för friluftslivet.

Skuruparken

På naturreservatsnämndens sammanträde 2013-02-06 informerades nämnden om rättsläget för Skuruparkens naturreservat. Kommunens beslut att förklara Skuruparken naturreservat har överklagats till Länsstyrelsen av markägaren och två privatpersoner samt att Nacka kommun lämnat in ett yttrande över överklagandena i juni 2012.

Den 2013-09-13 upphävde Länsstyrelsen kommunfullmäktiges beslut 2011-12-12 att inrätta naturreservat Skuruparken på grund av brister i hanteringen av samrådet inför beslutet. Med

anledning av detta beslutade naturreservatsnämnden 2013-10-23 att genomföra nytt samråd med berörda myndigheter och med mark- och stugägare i området under perioden 2013-11-01 till 2013-12-06 med syfte att kommunfullmäktige ska fatta ett nytt beslut om inrättande av naturreservatet. Då antalet sakägare är många beslutade nämnden även att föreläggandet om att yttra sig över förslaget skulle delges genom kungörelsedelgivning i dagspressen 2013-11-01 samt att förslaget skulle hållas tillgängligt i utställningshallen i Nacka stadshus samt biblioteket Nacka Forum under samrådsperioden. Meddelandet skickades även till några sakägare och övriga samrådsinstanser.

I ett delegationsbeslut 2013-10-28 rättades nämndens beslut 2013-10-23 på så sätt att sista dagen då förslaget till naturreservat skulle hållas tillgängligt ändrades från 2013-12-06 till 2013-12-18.

Enligt ett delegationsbeslut 2013-11-25 rättades naturreservatsnämndens beslut den 2013-10-23 på så sätt att redaktionella justeringar fördes in i samrådsunderlaget. Detta för att park- och naturenheten under utställningen hade uppmärksammats på att samrådsversionen saknade en handfull redaktionella justeringar som beslutats av kommunstyrelsen 2011-11-28 och införts i beslutsunderlaget som daterats december 2011 inför kommunfullmäktiges ställningstagande och beslut om naturreservatet 2011-12-12. I delegationsbeslutet 2013-11-25 beslöt nämnden också att förlänga utställnings- och yttrandetiden till 2014-01-14 samt om en ny kungörelsedelgivning i dagspressen. Kungörelsen annonserades 2013-12-03. Ett nytt utskick med de redaktionella justeringarna gjordes också till några sakägare och övriga samrådsinstanser.

På nämndsammanträdet 2013-12-04 informerades naturreservatsnämnden om pågående myndighetsärenden i Skuruparken.

Svärdsö

På nämndsammanträdet 2013-10-23 föreslogs nämnden att fatta beslut att förslag till förordnande av naturreservat Svärdsö skickas på samråd till föreslagna samrådsinstanser. Ärendet återremitterades dock för att se över föreskrifter – avgränsning – skötselplan enligt kommunstyrelsens direktiv. Detta har dock inte gjorts i avvaktan på politiska ställningstaganden vad gäller reservatsföreskrifter i förhållande till allemansrätten. På sammanträdet 2013-10-23 informerades även nämnden om en remisskalkyl för Svärdsö som visar kostnaderna för iståndsättande av naturreservat Svärdsö.

Trollsjön

På naturreservatsnämndens sammanträde 2013-03-20 beslutade nämnden att förslaget till förordnande av naturreservat Trollsjön skulle skickas på samråd till berörda remissinstanser och att samråd skulle avslutas 2013-05-03. Den 2013-04-02 annonserades en kungörelsedelgivning i dagspressen om förslag till naturreservat Trollsjön. Nämnden beslöt att förlänga samrådstiden till 2013-05-31 eftersom flertalet remissinstanser framfört önskemål om förlängd samrådstid. Under samrådsperioden 2013-04-02 till 2013-05-31 hölls förslaget tillgängligt i utställningshallen i Nacka stadshus samt biblioteket i Orminge.

På nämndsammanträdet 2013-09-11 beslutade nämnden att föreslå kommunfullmäktige att förklara Trollsjön som naturreservat samt att utse naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare. Även kommunstyrelsens arbetsutskott (2013-10-08) och kommunstyrelsen (2013-10-21) beslutade föreslå kommunfullmäktige att förklara Trollsjön som naturreservat samt att utse naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare.

Kommunfullmäktige bordlade ärendet 2013-11-11 men den 2013-12-16 beslutade kommunfullmäktige att förklara Trollsjön som naturreservat samt att utse naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare enligt naturreservatsnämndens beslut den 2013-09-11.

Velamsunds Naturreservat

Investeringar

Förutom reguljär drift med månatliga driftmöte och avstämning av pågående arbeten, både de som ingår i driften och extrabeställningar, så har det största investeringsprojektet på Velamsund i år varit att lagning, dränering och läggning av ny asfaltstopp på Velamsundvägen.

I samband med detta gjordes en förbättring av vattenavledningen vid Herrgårdsparken, /parkeringen, för att förhindra att Herrgårdsparken blir en sjö, vid snösmältningen.

Andra större investeringar som gjorts är anläggande av fosforfällor runt hagar i gårdsområdet.

Några mindre investeringsarbeten som gjorts är framtagande av nya naturreservatsskyltar (dessa sätts upp i dagarna), förnyelse av grillplatser vid gårdsområdet, samt påbörjande av reovering av lekplatsen.

Projektledning

Projektledning för dräneringsarbeten på Knarnäs. har letts från park och naturenheten åt lokalenheten.

Examensarbete

Ett examensarbete har utförts på Velamsund gällande skogsarbete.

Ny aktör

Vinberget har arrenderats av vinbonde Staffan Wilén. Han har bytt ut ett antal vinstockar till för verksamheten mer ändamålsenliga sorter.

Arrangemang och aktiviteter

Arrangemang som har hållits under året är hundtävling som hölls 14-15 september i motionspåret, den var mycket välbesökt då den hölls under samma tid som höstmärknaden blev det en vinn-vinn-effekt. Hundförarna hade möjlighet att besöka märknaden och märknadsbesökarna kunde glädjas åt att titta på hundtävlingen.

Vidare har det hållits skolorienteringar, Military training, ridskola, lägerskola, kanotklubben har lärt skolbarn paddla, jakt, motorsågsutbildning, förutom de traditionsenliga märknaderna höst-, respektive julmärknad, som i år blev mycket lyckade. I år investerade även kommunen i ny julgransbelysning (de gamla typerna av belysning har fasats ut), samt julgran.

Naturskolan har bedrivit sin verksamhet. Skidspåren har spårats i motionsslingan och plogning av skridskobana på Insjön – båda mycket välbesökta utflyktsmål.

Badplatsen var mycket välbesökt under den soliga sommar som var.

Driftsåtgärder och avhjälpande underhåll

I Herrgårdsparken har större driftsåtgärder, förutom gräsklippning och städning, koncentrerats till att öppna upp, och öka tryggheten i parken genom att gallra och ta bort större vildvuxna buskage, jämna till håligheter, anlagt en rabatt, fällt döda träd, tagit ner döda träd och förberett planteringsbäddar för att plantera nya träd till våren osv Nedfallna och farliga träd har tagits ner och stigar har rensats från nedfallet material.

Röjning längs med och dränering av bruksvägar.

På och i Magasinet har skyltningen förbättrats. Nu vet man att man kommit rätt om man letar efter raststuga, handikapptoalett, samt omklädningsrum.

Handikapptoaletten i Långa radens byggnad, som är öppen för allmänheten, har fått ett skötbord.

Ny busshållplats och vändplats för Velamsundsbusen har byggts, dels vid Värmdövägen, dels vid gårdsområdet. Dessa har asfalterats och försetts med nya skyltar.

Velamsundsbusen har gått alla vardagar i terminerna.

Trasiga armaturer i motionsspåret har bytts till nya armaturer. Då högtrycksnatrium och kvicksilverarmaturer inom snar framtid måste fasas ut till nya, miljövänligare alternativ, har de gamla bytts till ledarmaturer. Ett investeringsbehov föreligger att byta ut resterande armaturer.

Deltagande på VIF's (Velamsunds Intresseförening) möten. Planering av marknader.

-

Många ärenden med synpunkter från medborgare. Har besvarats

Uppföljningar

- Slutredovisning av investeringar

Park- och naturenheten har haft en lägesinformation om naturreservatsinvesteringarna för år 2011-2013 och i den framkom vad som är gjort och till vilken kostnad och i vilket reservat de olika investeringarna och kostnaden har förbrukats. Enheten har även lovat nämnden att projektet ska vara färdigt till 2013 års bokslut och investeringen ska slutredovisas i nämndens första sammanträde 2014.

- Översyn av lokalbehov

Naturreservatsnämnden har med hjälp av park – och naturenheten genomfört en översyn av nämndens lokalbehov fram till 2024. Naturreservatsnämndens utgångspunkt är att byggnader i form av raststugor mm är att det är reservat som har året - runt besök prioriteras d.v.s. Nyckelviken och Velamsund. För nackabornas upplevelsenivå i naturen i övrigt, oavsett befolkningsprognosen för perioden 2014-2024, är att det inom reservaten främst handlar om att förbättra tillgängligheten d.v.s. stigar, markeringar av leder, motionsspår, parkeringar, skyltar och uppförande av vindskydd. Den sammantagna behovsbilden för reservaten när det gäller lokalbehov är renovering och enstaka komplettering är följande:

- I Nyckelviken: behov av ett garage eller carport för traktor och redskap för reservatsskötseln

Vidare har naturreservatsnämnden upptäckt att nämndens lokaler har ett stort eftersatt underhåll både i Nyckelviken och i Velamsund som kommer behöva åtgärdas. Eftersom naturreservatsnämnden hyr alla lokaler av lokalenheten så kan vi bara upprepa våra önskemål om vad som behöver utföras för att lokalerna ska ha den standard som vi erfordrar. Ett bättre samarbete mellan Naturreservatsnämnden och lokalenheten i denna fråga tror vi kommer behövas framöver för att vi ska få den standard på våra lokaler som vi vill ha.

Verksamhetsberättelse per reservat

Nyckelviken:

I Nyckelviken har verksamheten fortgått enligt planeringen och budget. Vi har varit med och arrangerat följande arrangemang.

- Valborgsfirande
- Midsommarfirande
- Julmarknad
- Det stora matslaget på SVT

Vidare har vi haft vår Lilla lantbruksskola fullbokad hela året. Verksamheten i Nyckelviken har utökats under året och fler medborgare än någonsin har varit på plats och utnyttjat vårt fina reservat. Nacka skol och hälsoträdgård har fått sin verksamhet igång nere i reservatet och deras verksamhet har visat sig ha en positiv effekt för oss då de gärna hjälper oss med lätta sysslor som vi annars skulle ha svårt att hinna med. Djurhållningen har fungerat bra och vi har personal på plats 7 dagar i veckan. Vår djurverksamhet är väldigt uppskattad av våra medborgare och vår ponnyridning på helgerna har alltid fullt med besökare. Vidare har vi genomfört vissa renoveringar och förbättringar i området bla: påbörjat renoveringen av motionsspåret och renovering av stigar samt vägar. Vi har även byggt om vår rastplats vid raststugan med nya handikappanpassade bänkar samt nytt slitlager under dem. Vi har även utfört ordinarie trädbeskärning samt slyröjning i området.

Annonser

Kommunen har annonserat i Nacka Värmdöposten för att informera om verksamheterna inom naturreservaten. Annonserna har informerat om julmarknad och höstmarknad i Velamsunds naturreservat samt julmarknad i Nyckelvikens naturreservat. Vidare har det annonserats om möjlighet att plocka frukt i Nyckelviken och Velamsund och kravet på kopplingstvång i reservaten. I samband med delgivningsbeslut av reservaten har annonser om Skuruparken samt Trollsjön publicerats.

Följande annonser har beställts, samtliga publicerade som kungörelser.

130402 Trollsjön

131105 Skuruparken

131203 Skuruparken

Utbildning och information om reservaten

Grönstruktur- kust och kulturmiljöprogrammets informationssinsats med kontinuerliga bussresor för politiker och tjänstemän till olika kommundelar besökte bland annat Gärdesuddens naturreservat under höstens tur i norra Boo. Syftet var att beskriva reservatets funktioner ur ett ekosystemperspektiv. En fristående tur genomfördes även för exploateringsenheten då Tollare naturreservat samt naturreservatet Skarpnäs som är på förslag besöktes i samma syfte.

Närmare trettio tjänstemän inom park- och naturenheten samt kommunens entreprenörer deltog i en utbildningsdag en vårdag i Velamsunds naturreservat. Utbildningen som syftade till att öka kunskapen inom naturvård- och naturmarksskötsel genomfördes med stöd av experter från Skogsstyrelsen och Stockholms universitet.

Vi hade ju även en dag för kommunalråden i Velamsund men vet inte om det skall tas med?

Viltvårdsstrategi

Under hösten har ett förslag till en framtida vilt- och faunavårdsstrategi tagits fram. Strategin redovisar aktuell kunskap om djurlivet i Nacka och innehåller förslag till hur vilt- och faunavården ska bedrivas.

Extra text. (Målet för vilt och faunavårdsarbetet är att säkerställa en gynnsam bevarandestatus för det vilda djurlivet i Nacka kommun. Ett rikt djurliv stärker kommuninvånarnas möjlighet till rika naturupplevelser. Ett annat syfte är att förebygga eller minska de konflikter som kan uppstå mellan djur och människor, exempelvis i bostadsområden eller i trafiken).

Naturreservatsnämnden har uppdragit åt park- och naturenheten att se över informationen och kommunikationen inom nämndens ansvarsområde och återkomma under våren 2014 med förslag till en kommunikationsplan.